

Posudek na rigorózní práci

Náboženská svoboda a ochrana lidských práv v Evropské unii-příspěvi Svatého stolce

Ing. Jan Vokál

Řím, 2000-2009

str.203 včetně příloh

Práce předložená k rigoróznímu řízení před komisí Právnické fakulty UK v Praze byla podle sdělení autora již obhájena na Právnické fakultě Pontifica Universitas Lateranensis v Římě v roce 2008. Svým rozsahem je práce pozoruhodná a rozpětím zvoleného tématu čtenáře nutí k bdělému sledování argumentační konstrukce. Struktura práce je na první pohled neobvyklá již tím, že jednotlivé kapitoly (celkem jich je šest) jsou uvedeny názvem, který ne vždy zcela odpovídá obsahu titulu. Tím je poněkud problematická celková orientace v textu a nepochybně i v logických souvislostech mezi jednotlivými částmi kapitol (jak rozumět názvu části v kap.II., „Normativní regulační příspěvky“, který uvádí Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv nebo názvu „Konkordáty a jiné dvoustranné vztahy mezi evropskými státy a svatým stolicí“, jestliže podstanou část této subkapitoly v kap.IV tvoří statistické údaje o náboženském vyznání občanů evropských států? Struktura práce a její nedostatečná propracovanost ve vztahu tématu jakoby odrážela nejasný koncept autora o myšlenkové ose celé práce, o případných hypotézách, důkazech a závěrech.

Z práce je jisté patrné, že autor sděluje čtenáři, k jakým změnám dochází v prostředí nábožensky heterogenních společností a států, jaké nároky na pastorální teologii klade současná globalizační technologie komunikace a šíření podnětů z jiných ideových a náboženských světů, jaké komplikované vztahy mezi státem a jedincem nastávají tehdy, jsou-li konfrontovány legitimacy moci, které se odvolávají na vzájemně nekompatibilní zdroje své moci. Z práce je jisté patrné i to, že náboženská svoboda a její právní zakotvení a reálná ochrana jsou reflexí a jen částí celého komplexu dějinného vývoje právní úpravy lidských práv a svobod. Z práce je patrné i to, že Svatému stolci není vývoj a stav rozvoje náboženské svobody lhostejný a že skrze svou diplomatickou a další činnost svůj vliv v mezinárodním společenství a v rámci Evropské unie také realizuje (jak to ostatně i dokládá zanícená rozprava o kořenech a ideových zdrojích evropské civilizace). Za poměrně zdařilou z hlediska výpovědní hodnoty k tématu vztahu státu a katolické církve však považuji část kapitoly V- katolická církev v mezinárodní oblasti.

Nelze se však zbavit neúprosného dojmu, že předložená práce nemá podstatné parametry, které by vyhovovaly požadavkům kladeným na rigorózní práci. K tomu dodávám následující:

- I- Práce je ve své logické výstavbě disparátní a argumentačně nesourodá,
- II- Autor práce sice vychází z mnohých titulů zahraničních autorů (převážně však italských), nicméně neopírá se o autentické zdroje informací tam, kde by faktografická znalost či právní předpis bylo záhodno citovat ze zdrojů původních (českých, slovenských),
- III- autor cituje rozsáhlé pasáže z projevů, poselství, encyklik, deklarácí papežů a dalších představitelů Svatého stolce, aniž by je analyzoval. V daném případě celý text působí dojmem paralelního řazení deskriptivního a normativistického postoje.
- IV- V práci se objevují nepřesnosti, které však vypovídají o hlubších zdrojích nedostatečné důkladnosti při zpracování tématu. Uvádět např. téma integrace evropských států rozbořením výsledků první světové války a vznikem Společnosti

národů je přinejmenším historicky zavádějící. Hovořit o ESUO, jako o smlouvě, která měla zaručit, „aby legislativa Evropské unie byla vykládána a aplikována stejně ve všech členských státech EU“ (str.46) je stejně tak nepřesné, jako hovořit o sedmi zemích bývalého sovětského bloku, které vstoupily v roce 2004 do EU nebo o tom, že v roce 1999 členské státy EU přijímají euro jako společnou měnu (str.47).

- V- Argumenty v textu na sebe nenasazují (jak spolu souvisí např. podepsání JEA a to že o řádek níž v roce 1989 padla berlínská zeď?-str.47). Lze říci, že zkratkovitý popis historických událostí vede k dezinterpretaci dějinných souvislostí. Nejde však o chybu způsobenou přepisem, či překlepem. Nelze se ubránit dojmu, že je to chyba v metodě zpracování.
- VI- Za obsahově nekonzistentní (vzhledem k tématu práce) považují pojednání o jednotlivých náboženstvích v Evropě. Nevypovídá ani o srovnatelných kategoriích ani o institucionálních otázkách ani o ekumenických řešeních koexistence náboženských komunit.
- VII- Za matoucí považují rozbor pojmu „náboženská svoboda“. Autor se příliš soustředil na výklad románského původu pojmu „religiozita“, aniž by bral zřetel na český významový ekvivalent..

Převážně z důvodů výše uvedených se s plnou odpovědností domnívám, že práce nesplňuje ani po stránce formální ani po stránce obsahové kritéria předpokládaná k obhajobě před komisí v rigorózním řízení.

U Brna dne 21. 5. 2000

Jana Kocoubová
Katedra ústavního práva
PFUK